

वचनं हि सा प्रधानः क्षत्रधर्मो मेमास्त्वित्येवं रूपं हे कुरुसत्तम ॥ १ ॥ आददानस्य परस्वापहर्तुः समानधर्मः अविषमो धर्मस्तत्र कुशलाः स्थापयन्ति ॥ १० ॥ मर्षयते दस्यूनपिनहन्ति एनसातज्जेनपापेन ॥ ११ ॥ १२ ॥ आतिष्ठन्नितिच्छेदः धर्मशास्त्राणां निग्रहादतिलंघनाज्जाता दधर्माद्धेतोश्च वते तानि अनुरुध्यन्पेतभीश्च भवति ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ गांवाचंमिमीते विचारयन्ति ते गोमिनो ब्रह्मकर्मकांढार्यविदो ब्राह्मणाः गोमंतो वा धनिनो वैश्याः ॥ १७ ॥ १८ ॥ स्तब्धो मान्यान् मानयन् अभ्यसूयको गुणेषु दोषदृष्टिः ॥ १९ ॥

विग्रस्ते पुरुषव्याघ्रवचनं कुरुसत्तम ॥ शृणुष्वैवं यथा कुर्वन् धर्माच्च्यवसे नृप ॥ १ ॥ आददानस्य विजयं विग्रहं च युधिष्ठिर ॥ समानधर्मकुशलाः स्थापयन्ति नरेश्वर ॥ १० ॥ देशकालप्रतीक्षीयो दस्यून् मर्षयते नृपः ॥ शास्त्रजां बुद्धिमास्थाय युज्यते नैनसाहिसः ॥ ११ ॥ आदाय बलिषद्भागं योराष्ट्रं नाभिरक्षति ॥ प्रतिगृह्णा समदर्शनः ॥ शास्त्रजां बुद्धिमास्थाय युज्यते नैनसाहिसः ॥ १२ ॥ निबोध च यथा तिष्ठन् धर्मान् न च्यवते नृपः ॥ निग्रहाद्धर्मशास्त्राणामनुरुध्यन्पेतभीः ॥ १३ ॥ कामक्रोधावनादृत्य पितेव बुद्धिपूर्ववानि ग्राह्या एव शत्रवः ॥ पापैः सह न संदध्याद्राज्यं पुण्यं च कारयेत् ॥ १४ ॥ दैवेनाभ्याह तो राजा कर्मकाले महाद्युते ॥ न साधयति यत्कर्म न तत्रादुरतिक्रमं ॥ १५ ॥ तरसा विशेषतः ॥ १७ ॥ व्यवहारेषु धर्मेषु योक्तव्याश्च बहुश्रुताः ॥ गुणयुक्तेऽपि नैकस्मिन् विश्वसेतविचक्षणः ॥ १८ ॥ अरक्षिता दुर्विनीतो मानी स्तब्धो भ्यसूयकः ॥ ए न सा युज्यते राजा दुर्दात इति चोच्यते ॥ १९ ॥ ये रक्ष्यमाणा हीयन्ते दैवेनाभ्याहतानृप ॥ तस्करैश्चापि हीयन्ते सर्वतद्राजकिल्बिषं ॥ २० ॥ सुमंत्रिते सुनीतैश्च सर्वत श्रोतृपादिते ॥ पौरुषे कर्मणि कृते नास्य धर्मो युधिष्ठिर ॥ २१ ॥ विच्छिद्यन्ते समारब्धाः सिद्ध्यन्ते चापि दैवतः ॥ कृते पुरुषकारे तु नैनः स्पृशति पार्थिवं ॥ २२ ॥ अत्र ते राजशार्दूलवर्तयिष्ये कथामिमां ॥ यद्वत्तत्पूर्वराजर्षेर्हयग्रीवस्य पांडव ॥ २३ ॥ शत्रून् हत्वा हतस्याजौ शूरस्याक्लिष्टकर्मणः ॥ असहायस्य संग्रामे निर्जितस्य यु धिष्ठिर ॥ २४ ॥ यत्कर्म वै निग्रहेशात्रवाणां योगश्चाग्न्यः पालने मानवानां ॥ कृत्वा कर्म प्राप्य कीर्तिसंयुद्धाद्वा जिग्रीवो मोदते स्वर्गलोके ॥ २५ ॥ संत्यक्तात्मा सम रेष्वततायी शस्त्रैश्छिन्नो दस्युभिर्वध्यमानः ॥ अश्वग्रीवः कर्मशीलो महात्मा संसिद्धार्थो मोदते स्वर्गलोके ॥ २६ ॥

येजनाः दैवेन अवर्षणादिना ॥ २० ॥ मंत्रनीतिसहायाद्युपेतपुरुषकारे कृतेऽपि यदिजना हीयन्ते भियन्ते वा तर्हि राज्ञोऽधर्मो नास्तीत्यर्थः ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ शत्रून् हत्वा प्राप्य ततः शत्रोः सकाशादाजौ हतस्य वधं प्राप्तस्य तत्र हेतुरसहायस्येति ॥ २४ ॥ यत्कर्म कर्तव्यं तत्कर्म कृत्वेति संबंधः ॥ २५ ॥ २६ ॥